

Novice

Osebnosti

60 letnica največjega sodobnega slovenskega pesnika. V Ljubljani je obhajal v nedeljo 60 letni jubilej g. Oton Župančič, največji sodobni slovenski pesnik, ki je rodом iz Bele Krajine. Umetniku naše slovenske besede in misli naše častitke!

Teharski g. župnik 50 letnik, G. Pavel Vesenjaj, župnik na Teharju pri Celju, je obhajal 25. januarja 50 letnico. Blagemu gospodu naše častitke z željo: Še do nadaljnjih jubilejev v zdravju in zadovolju!

Nesreče

Usodepolni obstrel po nesreči. V mariborsko bolnišnico je bila prepeljana s krogljo v hrbtu Ana Pšajt, 52 letna posestnikova žena od Sv. Petra. Njen desetletni sinko Lojzek je našel pri Dravi nedaleč od št. Petra samokres, katerega je prinesel očetu. Ta je pregledoval orožje, če ni mogoče nabito. Naenkrat je počil strel in krogla je zadela poleg stoječo ženo v hrbet in ji ranila celo pljuča.

Skoro na istem mestu druga avtomobilska nesreča. Med Breznom in Mariborom pri km 35.2 sta se srečala na ovinku ozke ceste težko naložen tovorni avto g. Rutarja iz Marenberga, ki je vozil proti Mariboru, in neki s precejšnjo brzino vozeči osebni avto. Avtomobila sta zadela drug v drugega in je bil osebni precej poškodovan. Od popotnikov je bil samo eden ranjen na nogi. Skoro na istem mestu je pred kratkim zadel neki francoski avto pri izogibu tovornemu ob kilometerski kamen in ga je izruval. Skrajni čas bi že bil, da bi se ravno na tem mestu preozka cesta razširila in da bi bile za bodoče nesreče onemogočene, ker je po tej cesti zelo živahen avtomobilski promet.

Ko je drugemu pomagal, si je sam zlomil nogo. Franc Cafuta, trgovski potnik iz Celja, se je peljal v avtomobilu iz Slovenjgradca. V Pamečah mu je pri stopu iz avtomobila spodrsnilo, padel je in si je poškodoval hrbtenico. K ponesrečenemu so koj poklicali zdravnika dr. Strnada, ki je nastavljen v bolnišnici v Slovenjgradcu. Zdravnik je dvigal Cafuto, a je pri tem opravilu padel in si je zlomil nogo. Zdravnika so odpeljali v slovenjgraško bolnišnico, potnika pa v celjsko.

Huda nesreča železniškega premikača. Jožefu Korošec, 31 letnemu železniškemu premikaču, je pri stopu iz železniškega voza na mariborskem koroškem kolodvoru radi poledice spodrsnilo. Pri padcu je priletel preko tračnic in že ga je zgrabila lokomotiva, ki ga je vlekla nekaj časa s seboj in ga odvrгла vsega krvavega ter nezvestnega. Korošca so prepeljali v bolnišnico z zlomljeno levo nogo in s hudimi poškodbami po glavi ter po vsem telesu in je njegovo stanje zelo resno.

Smrt mladeniča pod vozom. V Hovei v občini Sv. Miklavž se je zgodila nesreča, katera je zahtevala življenje 17 letnega mladeniča. Viničar Martin Habjanič je vozil drva iz gozda. Njegov 17 letni sin Jurij je od zadaj podpiral voz, da se ne bi prevrnil. Naenkrat pa so konji prehitro potegnili, fant je padel pod težko naložen voz tako nesrečno, da so mu kolesa šla preko prs in je obležal pri priči mrtev.

Pri reševanju svinj in kokoši ga je pokopalo goreče tramovje. Pri Sv. Ani v Sl. goricah je zajel nočni požar imanje viničarja Valentina Šober. Spečo viničarjevo družino je zbudil iz globokega spanja sosed in si je rešila v zadnjem trenutku golo življenje. V hlevu so bile svinje in kokoši. Viničar Šober se je pognal skozi plamen proti hlevskim vratom, ki so bila zapahnjena, in jih je močno stresel. V tem trenutku se je zrušilo nanj s strehe goreče tramovje in ga je pokopalo. Trajalo je precej časa, preden so izrekli ponesrečenega in nezvestnega izpod ruševin. Šober je bil oddan s smrtnonevarnimi opeklinami v mariborsko bolnišnico. Z viničarijo vred so zgorele tri svinje ter vse kokoši. Viničarska družina je ob vse imetje in ves živč.

Sreča v nesreči. Veliko srečo v nesreči je doživela na vožnji s svojim avtomobilom gospa M. Kubricht, lastnica tovarne za tanin in tekstilne tvornice v Majšpergu. Iz Majšperga se je peljala preko Maribora in Gradca in je bila namenjena z družbo na Češko. Radi poledice je v bližini Brucka vrglo avto ob cestni kamen, kjer se je odбил ter treščil ob drevo na drugi strani ceste, od tam pa je padel v obcestni jarek, kjer se je parkrat prevrnil. Avtomobil se je razbil do nerabnosti. Gospa Kubricht in ostali, ki so se vozili z njo, so ostali nepoškodovani.

Pri snazenju sadnega drevja hudo ponesrečil. V Vrnski gori pri Šmarju je padel pri snazenju s sadnega drevesa 38 letni posestnik in si je pri padcu prebil lobanjo. V nezvestnem stanju so ga prepeljali v celjsko bolnišnico.

Gosta megla zakrivila smrtno nesrečo. V nedeljo zjutraj je smrtno povozil kamniški vlak na Ljubljanskem polju 30 letno Franjo Calleari iz Malgajevе ulice v Ljubljani. Nesreča se je zgodila radi goste megle.

Od avtomobila hudo poškodovan kolesar. V št. Vidu pri Ljubljani se je pripetila na križišču cest huda prometna nesreča. Neki prevoznik iz Ljubljane je pripeljal na tovornem avtomobilu hloče. Na križišču mu je pridrvel nasproti drugi avtomobilist. Ko se je hotel šofer tovornega vozila ogniti avtomobilu, je trčil ob kolesarja, ki je padel pod avtomobilska kolesa. Izpod koles težkega avtomobila so potegnili 25 letnega pekovskega pomočnika Antona Turk, ki je zaposlen pri mojstru Orehku v št. Vidu. Turk ima zlomljeni obe nogi in resne notranje poškodbe. Hudo poškodovanega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Razne novice

Prešernovo rojstno hišo bodo odkupili. V Ljubljani se je osnoval odbor za odkup Prešernove rojstne hiše v vasi Vrba na Gorenjskem. Odbor bo nabiral predvsem med mladino prispevke, s katerimi bo s časom odkupljena od Prešernovih sorodnikov Prešernova domačija, ki je še ohranjena taka, kakršna je bila za časa Prešerna. Dan 8. februarja bo posvečen spominu Prešernovega smrtnega dne in bo ta dan obča zbirka.

Za las ušla smrti. Pri podiranju drevja v Gornji Radgoni na gradu se je naen-

ZAVAROVANJE SLOV. GOSPODARJA!

Samo oni, ki bodo imeli do konca januarja 1938 plačano vso naročnino za celo leto 1938, bodo imeli svoje hiše po pravilniku zavarovane za 1000 din. Plačajte torej pravočasno in kdor nima v celoti plačano, naj doplača. Celoletna naročnina znaša 32 din.

krat nagnilo in padlo debelo drevo. Grajski oskrbnik Ivan Smodiš in poslovodja Ferdinand Duriš sta skočila na stran, vendar ju je orjak pri padcu osmeknil ter vrgel na tla. Moža sta ušla v zadnjem trenutku in za las smrti.

Ali ste si za dolge zimske večere že preiskrbeli čtivo? Če ne, pojdite v prodajalno Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuj ter si kupite zelo lepe povesti: »A njega ni« (12 din), »Kraljica Ester« (10 din), »Pravica in usmiljenje« ter »S strelo in plinom« po 7 din. Vse povesti so zelo zanimive.

Podružnica ZAKS, Maribor, vabi vse člane kakor tudi vse absolvente, ki še niso pristopili pa to nameravajo, na redni letni občni zbor, ki bo 30. januarja ob 14 v Gambrinovi dvorani - Mariboru. Ob tej priliki bo tov. Knupeš imel zanimiv govor: Vzgajajmo samozavest! Na občni zbor vabimo tudi ostale absolvente na štajerskem. Tovariši! Na občnem zboru boste imeli priliko videti delo najbolj delavne podružnice ZAKS. Vsi prijatelji našega gibanja iskreno vabljeni!

Obžalovanja vredni slučaj

Lov za proslulim konjskim tatov. Zanimali smo poročali, da so izsledili in zaprli orožniki iz Studencev pri Mariboru dobro organizirano družbo konjskih tatov, ki je povzročila s tatvino konj po mariborski okolici za 20 jurjev škode. Orožnikom so padli v roke Ivan Mlakar, R. Šoba in A. Predan, delavci iz Zg. Radvanja. Kolovodja bande Anton Brglez iz Studencev pa je pobegnil. Orožniki so po pobegu zvedeli, da je izvalil Brglez od nekega posestnika par konj, katere hoče prodati ciganom v Varaždin. Dva studenska orožnika sta se spustila na kolesih za tatov, ki je zavil iz Maribora s konji in vozom v Cmurek. Od tam je krenil nazaj in je prekoračil Dravo pri Dogošah pod Mariborom. Po Dravskem polju je vozil po stranskih kolovozih proti Ormožu. Med Ormožem in Varaždinom sta ga orožnika prehitela na kolesih ter sta mu nastavila past, v katero se je pretkani tat ujel. Skupno z varaždinskimi redarji sta ga orožnika prijela, ko se je pogajal s cigani za konja. Po aretaciji sta ga peljala na istem vozu in z istimi konji nazaj v Studence. Pravi lastnik je odpeljal konja ter voz, nevarni konjski mešetar in tat, ki je ogoljufal ter okradel marsikaterega kmeta, je v mariborskih zaporih.

Tihotapska zadeva. Po okolici Ribnice na Pohorju je zasledila oblast ljudi, ki so skušali prodajati zavojčke saharina. Orožniki so prišli v Ribnici, na Janževskem vrhu in v Lehnu šest oseb. Aretirani so priznali, da so dobili švicarsko blago iz Maribora. Financarji so zasledili v Mariboru na Meljski cesti celo skladišče iz Avstrije vtihotapljenega saharina in so zadržali 200 zavojčkov. Pod sumom tihotapstva s saharinom in prodaje na razne osebe sta bila prijeta: 39 letni tesar Martin

Friedl in 47 letna Ivana Lovrenčak. Preiskava se nadaljuje.

Zopet vrnjen del ukradene zlatnine. Po-ročali smo, kako je bilo vlomljeno v Mariboru na Aleksandrovi cesti v stanovanje trgovskega potnika Watzeka, ki je imel lepo zbirko starih zlatnikov. Vlom je izvršil krojaški pomočnik Novak iz Zagreba, ki je v preiskovalnem zaporu v Mariboru. Izpovedal je preiskovalnemu sodniku, da je po uspelem vladu razpečal večje število zlatnikov zgodovinske vrednosti po Beogradu. Oškodovani Watek je na svoje stroške poslal v našo prestolico sodno komisijo z vkljenim Novakom, da bi dobil nazaj dragocenosti. V Beogradu je dal Novak sedem zlatnikov zobozdravnici, da bi mu napravila zlate zobe. Zdravnica je izročila ukradeno zlato komisiji. Novak je pokazal še razne beograjske menjalnice, v katerih je zamenjal po enega ali več zlatnikov. Komisija je obiskala sedem menjalnic in našla osem zlatnikov. Tokrat Watzeku vrnjeni zlatniki so vredni 10.000 dinarjev. Watek je še vedno oškodovan za 30 jurjev, ker je toliko vreden preostanek pokradene zlatnine, o kateri Novak ali molči ali pa navaja izmišljena mesta, na katera bi naj bil zakopal zlati zaklad.

Požig med gostijo. Na Sp. Hlapju pri Sv. Jakobu v Slov. goricah sta obhajala s svati gostijo Ivan in Magdalena Reininger na ženinem domu, ki je visoko na hribu. Ko so bili povabljeni v noči v najboljšem razpoloženju, je izbruhnil požar v seniku, se razširil na gospodarsko poslopje in hišo. V teku 30 minut je pogorela domačija z vsem, kar je bilo v njej, le novoporočeni par in svatje so se rešili. Na gašenje ni bilo misliti, ker ni v bližini vode. Zavarovalnina je delna. V tem primeru gre sigurno za požig iz maščevanja.

V noči na cesti oropan. Anton Karnež, 29 letni delavec iz Stogovcev pri Majšpergu, je šel pozno v noči po cesti k sosedu. Med potjo sta ga napadla dva neznanca, sta ga pobila s kolom in sta mu odvzela 200 din, katere je imel pripravljene za po-

grebne stroške svoje matere, ki je bila dan poprej umrla.

Celo nad mrtvašnico so se spravili. Pri Sv. Krištofu v Ljubljani so se lotili vlomilci in skrunilci stare mrtvašnice. V noči so vdrl v mrtvašnico najbrž zbiraleci starih kovin in so razbili ter odnesli tri stare cinkaste krste, ki so bile namenjene za primere nagle smrti in prevoza. Odromali so z njimi razni svečniki, krožniki in z oken ter vrat so pobrali železje. Z vlomilci je zginilo vse, kar je bilo kovinasto.

Okraden tovarniški delavec. V Spodnjem Kašlju pri Ljubljani je vlomil neznanec v stanovanje tovarniškega delavca Leopolda Tomšič. Odsel je obleke, perila in drugih predmetov za 3000 din.

Mlad nepridiprav. Orožniki iz Vač pri Litiji so zaprli komaj 16 letnega fanta, ki je zasnoval vlom v kaščo posestnika na Lazih. Preiskava na domu 16 letnega nepridiprava je dognala, da je imel mladoletnega pomagača in se je ukvarjal s prenašanjem lovskih pušk. Posestnici Mariji Benetovi v Grižah pri Št. Lambertu je izmaknil nekaj obleke in denarja. Napadel je gluhega 80 letnega mlinarja Avbla, kateri je napadalcu izročil denar, obleko, mast in meso. Mladostnega izprijenca bodo morali oddati v prisilno delavnico, sicer bo prav kmalu postal nevaren tolovaj.

Kmetu oropanih 6000 din. 68 letni Jožef Žurc je šel iz Jame v Novo mesto, da bi kupil na sejmu par volov. Ker ni dobil prave živine, se je vračal proti domu. Ko je prišel do starih Auerspergovih razvalin, ga je napadel neznanec in mu je po daljši borbi odvzel 6000 din ter zginil neznan kam.

Izpred sodišča

18 letni požigalec v red sodniki. Mariborsko okrožno sodišče je obravnavalo 22. januarja štiri požige, katere je zagrešil iz požigalne strasti komaj 18 letni mizarški vajenec Ivan C. iz župnije Čadram pri Sl.

Konjicah. Skupna škoda znaša 132.000 dinarjev. Požigalec je bil obsojen na pol drugo leto strogega zapore.

Obsodba radi uboja lastnega brata. V Mariboru je dal 21. januarja odgovor za uboj lastnega brata Martin Sajko, 21 letni posestnikov sin iz Poljčan. Dne 31. oktobra je prišel Jožef Sajko na dom in je začel brata Martina pretepati s kolom. Martin se je skril v kamro, za njim pa je vdrl Jožef, nakar je Martin zagrabil kuhinjski nož in ga je zasadil napadalcu v srca. Martin Sajko je bil po zagovoru s silobram obsojen na dve leti in pol strogega zapore.

Slovenska Krajina

Sv. Sebeščan. Naš občinski odbor je imel sejo, na kateri je sklepal, v katero hišo se naj preseli občinska pisarna. Občinski sluga je »bobnal« le pri nas pri cerkvi in v »gorenščeku«, kakor da bi bili Pečarovci (Sv. Sebeščan) samo pri teh hišah. Čudimo se, da niso sporočili tudi Vogrinčiču ali Boročnjekojci, kajti tu bi bilo naravnost izvrstno, ker je okrog drevje, ki daje krasno senco in tu bi bili nekateri bolj svobodni. Vera menda tega ni ovirala, saj je en katoličan in en luteran. Prišlo je pet ponudb. Dve je občinski odbor takoj odbil in so prišle na glasovanje le tri ponudbe, in sicer kar dve v gostilničarskih poslopih. Zelko, katoličan blizu cerkve, je ponudil svojo sobo eno leto brezplačno, pozneje pa po 50 din mesečno. Zekš, katoličan blizu cerkve, je ponudil lepo, prostorno sončno sobo do novega proračuna brezplačno, pozneje po 50 din mesečno. Kodila, luteran-gostilničar, 20 minut od cerkve, mesečno po 150 din.

Za Kodilov lokal je glasovalo devet odbornikov — vsi luterani, za lokale pri cerkvi, kjer so samo katoličani, pa je glasovalo le šest odbornikov. Vsi katoliški odborniki so glasovali za lokale pri cerkvi. Ti lokali so primerni, res v Pečarovcih, dostop najlažji in poceni so. Čudimo se, da višja oblast to mirno gleda, ko občina tako razmetava denar, ko pa ima nad 200.000 din dolga. Da nekateri ne bi radi

Kršćanstvo v Mandžuriji

Na ogromnem ozemlju, ki se zanj bijejo krvave bitke še sedaj, je mnogo krščanskih misijonov, katere tamkaj vzdržujejo različni evropski narodi. V Mukdenu in Kirinu je sedež francoskih misijonov, v Fušumu ameriških, v Lapinkaju kanadskih, v Jenktiju imajo svoj sedež nemški misijonarji, v Cicikarju švicarji, v Ilanu Avstrijci, v Holu pa belgijski misijonarji. Vseh teh misijonarjev težka naloga pa je, da morajo v stalni smrtni nevarnosti in v hudih telesnih naporih potovati po tej silno razsežni deželi, ki šteje 30 milijonov duš, ter med njimi razširjati nauk Kristusa. Prvi apostolski vikariat je v Mandžuriji

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz pretekle in sedanje dobe

Ostali Potočnikovi so znali, da se kuje ter pripravlja v sobici nekaj prav posebnega, a niso mogli ne videti in ne nasluhniti ničesar pri vsej pazljivosti.

Nekega večera je spremil Hvalec Potočnika preko praga čumnate z vsem slišno pripombo:

»Gašper, prestar si, da bi razumel mojo umetnost, kaj šele, da bi se je priučil. Pokliči mi najstarejšega sina Jožeta, mogoče bom njemu lažje preoral mladostne možgane in mu vsejal v brazde srečo za vse življenje.«

Še taisti večer je stopil 19 letni Jože Potočnik leta 1890 pri Hvalecu v uk. Pokazal je toliko nadarjenost, da je bil mojster nanj ponosen ter mu je oskrbel fotografski aparat z bogznaj kolikerimi ploščami in vsemi mogočimi stekleničkami.

S predajo fotografskih potrebščin Jožetu je bila izčrpana Haložanova nagrada za gostoljubnost. Poslovil se je po daljšem razgovoru s starim ter mladim Potočnikom z zagotovilo, da se bo še oglasil ob priliki. Za slučaj, da bi ga potrebovala, jima je rade-

3 volje na razpolago na svoji kočariji v Leskovcu, kjer ga pozna dobro staro in mlado.

Novi časi za Potočnikove

Na še pred meseci bajtarsko revni Potočnikovini so pričeli po odhodu Andreja Hvaleca novi časi. Gašper je postajal zamišljen krog voglov. Sin Jože se je zaklepal po zgledu odišlega tujca v čumnato. Drugi mlajši in otroški člani rodbine so taval po vsem tiho v popolni negotovosti. Le mati je bila glasnega mnjenja, da je prižvižgal sam ta rogati na njihov dom slikarja, ki je skalil za vselej družinsko srečo.

Nekaj tednov po odhodu Hvaleca se je spremenilo na Potočnikovi kočariji marsikaj, kar je zbudilo v oči sosedu, kateri so trobili po domači šentjanski in sosedni cirkovski župniji, kako si pomaga stari Gašper na nerazumljiv način. Hišo ter hleve je prekril. Kupil je nekje na Hrvaškem par težkih volov. Vsi Potočnikovi so hodili čedno oblečeni, dasi jih je bilo za dva poda. Na mizi je bil beli kruh, v kleti dovolj pijače.

Razna ugibanja

Ljudje so govorili, da je odkopal Gašper z onim vrazjim malarjem zaklad. Zopet drugi so bili mne-